

ÚR TINGINUM

18 SPURNINGAR FRÁ SAMGONGU TIL ANDSTØÐU

Samgongan hevur boðið andstøðuni til fundar um, hvussu fiskivinnan skal skipast eftir 1.januar 2018.

Kári P. Højgaard, Sjálvstýrisflokkurin

Aksel Johannesen, Javnaðarflokkurin

Páll á Reynatúgvu, Tjóðveldi

Poul Michelsen, Framsókn

Árni Gregersen

Talan er neyvan fyribils um samráðingar, tí sum uppleggjið er, so skulu andstøðuflokkarnir fyrrihalda seg til 18 spurningar frá samgonguni, uttan at andstøðan veit, hvat samgongan í høvudsheitum er samd um.

Javnaðarflokkurin meldaði fyrst út, at flokkurin ikki kom á fundin í gjár, tí tað passaði illa inn í arbeiðsskránna hjá formanninum. Millum annað var Aksel V. Johannesen á fundi í vinnu-nevndini í tinginum í gjár, har nevndin hevði hópin av innkallingum.

Men eisini aðrar orsøkir vóru til, at flokkurin vildi hava fundin útsettan til í næstu viku.

– Vit hava fingið 18 spurningar at fyrrihalda okkum til. Teir flestu kunnu vit fyrrihalda okkum til uppá standandi fót, men nakrar av teimum hava vit als ikki hugsað um. Teir vilja vit tí hava møguleika at viðgera innanflokks, sigur Aksel V. Johannesen.

Tjóðveldi í dag

Í dag er eftir ætlan tveir fundir. Fyrirpartin vil samgongan hitta Sjálvstýrisflokkinn.

Kári P. Højgaard fer á fundin, tí hósadagin fer hann til Grønlands á fund í Útnorðurráðnum.

– Vit hava fingið somu 18 spurningarnar at fyrrihalda okkum til og tað fara vit eisini at gera, sigur Kári P. Højgaard.

Eisini Tjóðveldi fer eftir ætlan á fund í dag. Flokkurin

er helst tann, sum stendur longest frá samgonguni, tá ið um fiskivinnunýskipan ræður.

Flokkurin heldur rimmarfast um, at tilfeingið í havinum kring Føroyar er fólksins ogn og tí skulu øll eisini hava møguleika at brúka hetta tilfeingið móti gjaldi.

– Vit fara á fund við opnum sinni, men vit halda tað er eitt sindur torført bert at svara spurningum, tá ið vit als ikki hava fingið at vita, hvat tað er samgongan er vorðin samd um, sigur Páll á Reynatúgvu, Tjóðveldi.

Fjóðri andstøðuflokkurin, Framsókn, biðar enn eftir nýggjum fundarboðum. Flokkurin fekk eini boð, men formaður floksins er burturstaddur og kemur ikki aftur til Føroya fyrr enn hósadagin.

Spennir vítt

Samgongan hevur ikki alment sagt, hvat tað er hon í høvudsheitum er samd um.

Sum skilst eru flokkarnir í samgonguni samdir um ein yvirskipaðan leist, sum tó kortini ikki 100 prosent er góðkendur í baklandinum hjá flokkunum.

Fleiri spurningar eru, sum hava alstóra ávirkan á fiskivinnuna frameftir.

Loyvistíðin er eitt. Eftir núverandi skipan ganga loyvini út 1. januar 2018. Semja skal tí gerast um, hvussu lang loyvini verða í framtíðini.

Fólkaflokkurin hevur undir samráðingunum vilja, at loyvini gerast so long sum tilber og at tey á ein ella annan hátt eru rullandi. Undir samráðingunum helt flokkurin, at 12 ár var eitt

hóskandi tíðarskeið, loyvini skuldu vara.

Men Sambandsflokkurin hevði ikki hug at taka undir við hesum og vil hava, at loyvistíðin verður stytta niður. Eftir hvat frættist, so eru semja um, at loyvini fara at vera sjeý-átta ár.

– Spurningurin er ikki bert um longdina á loyvunum, men so sanniliga eisini um tey eru rullandi – ella um onnur sleppa framt loyvunum, sigur Páll á Reynatúgvu, Tjóðveldi.

Ein annar spurningur, sum hevur havt nógva fokus, er útlendskur kapitalur í fiskivinnuni.

Lógin sum er galdandi gevur útlendingum rætt il at eiga 33 prosent í einstøku feløgnum, sum eiga fiskifør. Serliga Fólkaflokkurin hevur strongt á, at fáa útlendskan kapital heilt úr vinnuni, men sum skilst so er ein semja í samgonguni um, at hetta tal verður lækkað til 20 prosent av útlendskum ognarskapi.

Onkur annar heldur, at prosenttalið ikki er so avgerandi, men heldur at tað hevur størri týdning at myndugleikarnir handheva galdandi lóg.

Uppboðssøla

Uppboðssøla av fiskirættindum hevur havt høga raðfesting, serliga hjá Tjóðveldi.

Samgongan er eisini samd um uppboðssølu, men sum skilst so er talan bert um 20 prosent av makrelkvotuni go so møgulig nýggj rættindir, sum skulu yvir uppboðssølu.

Ein stórir spurningur, sum upptekur allar flokkar er, hvussu nýggj fólk sleppa framat vinnuni.

Serliga Fólkaflokkurin heldur fast um, at tað ber væl til í lötuni, tí alt er umsetiligt og tí er tað bert spurnignur um pengar at sleppa framat.

Fleiri av hinum flokkunum síggja tað meira torført enn so, tí fyri at sleppa framat skulu ómetaliga stórar peningaupphæddir á borðið. So stórar, at tað als ikki er gjørligt hjá nýbyrjarum at útvega so stóran kapital.

Stríðið er sjálvandi eisini um, um hvørt tað skal bera til at selja fiskirættindi, sum ein hevur fingið ókeypis frá tí almenna fyri stórar upphæddir.

Tíðin fer

Samráðingarnar um nýggja fiskivinnuskipan eru sera torførar av fleiri orsøkum. Fyrst og fremst ósemjan og holdningarnir til, hvussu hetta eigur at skipast, men eisini tí at tíðin gongur undan.

Val er í seinasta lagi í oktober. Broytingar í skipanini skulu gerast og hetta tekur langa tíð, tí ikki bert skal lógin um vinnuligan fiskiskap broytast, men eisini allar lógir, sum eru knýttar til lógina um vinnuligan fiskiskap.

Verða broytingarnar ikki gjørdar í hesum tíðarskeiðnum, so gerast viðurskiptini hjá vinnuni sera torfør.

– Vit hava ábyrgd móttvegis vinnuni og tí má hetta gerast. Tí er tað harmiligt, at vit onki hava hoyrt frá landsstýrismanninum við fiskivinnumálum í 19-20 mánaðir fyrr enn nú, sigur Páll á Reynatúgvu.

Útgangsstøðið er støðan í samgonguni

Allir andstøðuflokkar eru kallaðir á fund við samgonguna um nýggja fiskivinnuskipan.

– Vit eru í samgonguni samd um ein leist, so tað víyt royna at finna fram til er um andstøðan er samd við okkum og er sinnað at finna eina loys.

Soleiðis sigur landsstýrismaðurin við fiskivinnumálum, nú ferð er sett á samráðingarnar um nýskipan av fiskivinnuni.

Tjóðveldi og Sjálvstýri fara á fund við

umboð fyri samgonguna í dag, Javnaðarflokkurin mánadagin og Framsókn týsdagin.

– Vit hava biðið andstøðuflokkarnar fyrrihalda seg til nøkur ting og vit fara so eisini at siga andstøðuni, hvat vit halda. Visir tað seg, at partarnir eru sinnaðir at nærkast hvørjum øðrum, so fara vit víðari, sigur Jacob Vestergaard.

Lógin um vinnuligan fiskiskap fer úr gildi 31. desember 2017.